

BALANS

perspectief voor ieder gezin

Aan de leden van de Vaste Kamercommissie voor J&V
van de Tweede Kamer der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 AE DEN HAAG

Utrecht, 10 mei 2022

Onderwerp: op onjuiste gronden uithuisplaatsen van kinderen.

Geachte leden van de commissie voor J&V,

Al jarenlang horen wij verhalen van ouders waarvan kinderen op onjuiste gronden onder toezicht worden gesteld en zelfs uit huis geplaatst. De impact hiervan op deze gezinnen is groot en traumatisch voor zowel de kinderen als de ouders. Ouders, ouderverenigingen en advocaten luiden hierover al jaren de noodklok. Op 12 mei 2022 debatteert uw commissie hierover.

In het jeugdbeschermingsrecht, is door het gebrek aan feitenonderzoek en het ontbreken van normatieve kaders geen sprake meer van *equality of arms*. De Raad voor de Kinderbescherming en de gecertificeerde instellingen (GI) worden verondersteld deskundigheid te bezitten die de rechtbank niet in twijfel kan trekken. De wederpartij, doorgaans de ouders, bevindt zich in een ongelijke en nadelige positie. Een eerlijke rechtspositie van ouders en jongeren ontbreekt en zou wettelijk verankerd moeten zijn. Ouders hebben veelal niet de middelen voor juridische bijstand. Een gespecialiseerd jeugdrecht/ familierecht-advocaat zou hen vanaf de start van het raadsonderzoek, betaald door de overheid, bij moeten staan. Er is een vastomlijnd toetsingsmodel voor de kinderrechtster nodig, de term waarheidsvinding moet worden onderbouwd en uitgevoerd, er moet een vastomlijnd kader komen voor de norm van feitenonderzoek en objectieve en waarheidsgetrouwe rapportages.

Oudervereniging Balans vraagt u de rechtspositie van ouders en kinderen met bovenstaande punten te verbeteren en de rechtsbescherming van ouders en kinderen in de wet te regelen.

Gebrek aan goede rechtsbescherming

Het hoge aantal onder toezicht gestelde en uithuisgeplaatste kinderen wordt veroorzaakt door gebrek aan goede rechtsbescherming voor ouders en kind. Er is gebrek aan kennis en het ontbreekt aan hoogwaardige en passende ambulante hulp in het vrijwillig kader. Jeugdbeschermers handelen vaak vanuit een 'kinderreddersgedachte' terwijl het ondertussen ontbreekt aan gedegen onderzoek, waarheidsvinding en fatsoenlijke rechtsbescherming. Een zeer zorgelijke opstapeling van oorzaken die aan de basis staan van de grote problemen in de jeugdbescherming.

Jeugdbeschermers en raadsonderzoekers bij de Raad voor de Kinderbescherming lukt het niet om accurate beschrijvende analyses te maken van de problemen die de bedreigde ontwikkeling van het kind veroorzaken of de veiligheid van het kind in het geding brengen. Rapporten staan vaak vol met

BALANS

perspectief voor ieder gezin

aannames, persoonlijke interpretaties en niet op waarheid getoetste informatie.

Gedragswetenschappers binnen de jeugdbeschermingsketen spreken zelden zelf met ouders. De kinderen en het gezin waarover een zeer ingrijpend oordeel met grote impact wordt geveld, zien zij niet zelf. Zij geven hun advies op grond van bevindingen, aannames en interpretaties van een raadsonderzoeker of een jeugdbeschermer die niet verder door hen zijn onderzocht. Dit is in strijd met de beroepscode van de gedragswetenschapper.

Normatief kader bedreigde ontwikkeling minderjarigen

Jeugdhulp wordt verleend of opgelegd wanneer er sprake is van een kind dat bedreigd wordt in de ontwikkeling, of gevaar loopt in het veilig zijn. Nu wordt een onder toezichtstelling (OTS) of uit huis plaatsing (UHP) door de kinderrechter opgelegd zonder dat er een concreet normatief kader is voor het vaststellen van een bedreigde ontwikkeling en de veiligheid van de minderjarige. Er zijn situaties waarin duidelijk is wanneer er sprake is van bedreigde ontwikkeling of onveiligheid, maar het blijft onduidelijk wat nu de grensgevallen zijn. Op dit moment bestaat er geen classificeringssysteem of normatief kader dat inzicht geeft in de mate van de bedreigde ontwikkeling van een kind.

Een verhelderend voorbeeld is het toepassen van het strafrecht waarvoor er wel een normatief kader bestaat. Het normatief kader in het strafrecht is afwijkend gedrag volgens de wet. We kunnen niet zien wat een mens denkt, maar zijn of haar gedrag is wel zichtbaar. Voor een strafbare poging moet er zelfs sprake zijn van een begin van een bewijsbare uitvoeringshandeling. Om een betere rechtspositie voor ouders en jongeren in de jeugdbescherming te creëren is het op zijn minst noodzakelijk dat er voor de toepassing van jeugdbeschermingsmaatregelen een wettelijk vastgelegd normatief kader komt. In dat normatieve kader dient vastgelegd te worden welk afwijkend gedrag overheidsingrijpen in de vorm van bijvoorbeeld een onder toezicht stelling of uit huisplaatsing van een kind legitimeert.

Handvatten voor het controlerend orgaan

Een ander knelpunt is hoe we handvatten geven aan het controlerende orgaan (de rechtspraak). Nu is overheidsingrijpen, door middel van een onder toezicht stelling of uit huis plaatsing van een kind, volledig gericht op de verplichting het jonge leven te kaderen en te beschermen. De rechtvaardiging van ingrijpen wordt gekoppeld aan het risico op gevaar, veiligheid en bedreigde ontwikkeling. Rond het kind wordt een zogenaamd 'cordon sanitair' ontwikkeld. Het blijft altijd lastig om vooraf te kunnen inventariseren of de situatie en het gedrag (de gedragsnormoverschrijding) ingrijpen noodzakelijk maakt. Wel zou vooraf altijd moeten worden beoordeeld waaruit de normoverschrijding van het gedrag voortkomt en of bijvoorbeeld intensieve hulp aan het gezin niet meer passend zou zijn dan een zware maatregel als een uithuisplaatsing. Vanwege het 'bestwil criterium' constateren ouders en deskundigen in de praktijk dat deze stap vaak in het proces wordt overgeslagen. Hulpverleners zijn gericht op handelen, waardoor ingrijpende keuzes als een uithuisplaatsing worden gemaakt in plaats van bijvoorbeeld jeugdhulp voor het gezin. Deze keuzes zijn lang niet altijd de beste keuze voor het kind.

BALANS

perspectief voor ieder gezin

Door het ontbreken van een concreet wettelijk verankerd normatief kader kan niet goed onderbouwd worden vastgesteld hoe ernstig de door de Raad voor de Kinderbescherming en gecertificeerde instellingen gestelde ontwikkelingsbedreiging in werkelijkheid is. Kan men niet onderbouwen over de ernst van de problematiek en of er voldoende beschermende factoren bij kind, ouders en sociale omgeving aanwezig zijn. Een ernstige ontwikkelingsbedreiging die een onder toezicht stelling of uithuisplaatsing rechtvaardigt, kan niet goed worden beoordeeld. Voor de rechtsbescherming van ouders en jongeren is het belangrijk en noodzakelijk dat de onderzoeksmethodiek (beoordelen van het gedrag) wordt aangescherpt. Gedegen feitenonderzoek door de gecertificeerde instellingen en de Raad voor de kindbescherming door daadwerkelijk onderzoek doen naar de feiten en op basis hiervan conclusies te trekken. Daarbij kan, om professionals in het maken van de juiste beslissingen te ondersteunen, gebruik gemaakt worden van wetenschappelijk onderbouwde instrumenten voor veiligheidstaxatie, risicotaxatie en behoeftetaxatie (deze meten aard, ernst, behoefte, veiligheid en risico). Uiteraard kunnen deze zogenoemde risicotaxaties alleen worden afgenomen door gekwalificeerde gedragswetenschappers. Jeugdbeschermers en raadsonderzoekers zijn niet voldoende gekwalificeerd om een deskundig oordeel te vellen over de uitkomsten van een risicotaxatie.

Voor een toelichting op deze brief kunt u contact opnemen met Joli Luijckx (06-36108615)

Oudervereniging Balans

Joli Luijckx
Belangenbehartiger